

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 9. Zettortdeenâ 2trâ Merz 1839.

Derrigi padohmi teem, kam behrni
irr audsinajami.

Gan dauds sinnas fadsirdu no mallu mallahm, mihli lassitaji! ko warretu jums bildeht; bet schinnis laifos fur lauschu mehles proht notikumus ta pahrgrohsiht un fagrohsiht, un daschas leetas ta istaisiht un isrunnaht, ka ne buht tas kas fadsirdehts un tas kas notizzis ne fakriht kohpa, schim brihscham bailiga leeta ar tahm jannahm sinnahm. — Kad jums fazzitu, ka no mallu mallahm no Iggaumu semmes, no Widsemmes, no Leischeem, ir dauds weetas no Kursemmes puffed kautini, wissai subdsahs par trubkumu pee lohpa ehdam, ta ka ne warredami par nekahdu naudu nej seenu, nej salmus dabuht, tee bailojahs no lohpu sehgahm kas draude nahkt, — tad to jaw paschi sinnaseet, bes mannas teifschanas. Ja fazzischi, ka weetahm ir laudim bads turwuma, tad arr ne buhs jauna sinna. — Ja fazzischi ka seena birkawa makfa pee mums ar 3 fudr. rubbukeem un salmu kuhli makfa ar 10 kap. fudr., tikpatt — juns jaw naw ko pahrhoht! — Ta nu ne sinnadams nekahdas sinnas jums mihli lassitaji doht, un atstahts buhdams no wisseem faweem paligeem, schodeen behdigis iszehlohs, ne warredams peetift pee dauds darrischannahm, kas jaw deenahm us to gaida lai eimu klahkt, man janemin spalwa rohka ar juns farunnatees. — Un kad par fawu naudu jums veenahkabs prasfiht lai freetni un pareist, jauki un patihkami rumaju, tad nudeen gribbedamam jums wisseem istapt, jaw no isbailehm 10 spalwas esmu greefis un ne weena ne kassa labbi, tad ne kury ne eet us preefschu! Gruhti nahkt danzoht bes musika, bet laid Deewes ne dohd spalwai sfreet

pahr papihri, kad dohmas to ne dsenn. Kur tad dihwainas leetas brihscham us papihri uskriht! Gruhti nahkt spanni iswillkt no affas, kad rohka stihwa, bet jo gruhtaki no zittas grammatas gudribu isnemt, ja prahts irr eegurris; bet, ka tam, kas ar stihwu rohku uhdens spanni no affas iswelkt, lai arri dauds uhdena no spanna islaistahs, tomehr spanna bibbeni wehl tik dauds atleekahs, ko isfalkuscham dsert; tapatt arri ja kas par makri gribb lassiht, tam lassitajam gan patihkamas irr tahs mahzibas, ko eegurris prahts no zittahm grammatahm isfrehlis, lai arri masums tik buhtu isnemts.

Bet laid tas wirsrahts ko schai awisu laypinai esmu dewis, wairak derretu, ne ka kad pee kahda frohga us melnu tahveli buhtu uswillkts: Kas khabu allu ne dserr un pee fahribas beedribas ne peederr, tam derr garram braukt! tad usnemschohs tahs mahzibas jums, mihli lassitaji! teikt, ko kahda schi gadda Wahzu kalenderê esmu lassijis. *)

Wahzeeschi ka sinned, meistari us to no teewa zilwezina istaisiht tahdu rumpi, ka tscherreem wihreem irr ko apkampt. Jubs sinned, kad dasch peebrauz pee frohga, tad tahds resns un plezzigs, ka irr ko brihnotees. Bet kad zepuri nonehmis un laktatus notinnis uu sabbas ismanzis, un johstu allizzis, un schuhbu iswilzis, un swahrkus isgehrbis, tad brihscham ittin teews, mas, fihts, wahisch, bahls zilwezinsch isnahkt. Tapatt tee meisteri fawas dohmas satiht un sagehrbt ar wardeem. Nudeen brihscham irr ko brihnotees! Lass, — lass wehl; winsch tew faleek us weenu pufslappu

*) National-Kalender herausgegeben von Johann Heinrich Meyer, 15ter Jahrgang Stuttgart und Augsburg 1839.

weenu paschu leetu, kas buhtu isfakkama ar pahri wahrdeem, ar tif dauds jautaschanas un isfaufschanas sibmehm, un tif dauds komma, un pufskolona un kolona sibmehm un dohmas sibmehm; ka sibb un mudsch preeksch azzim; tad affal grabbsta no Spranzoschu, wezzu Keemeru, Entenderu, Kreerwu un zittu tautu wallodu wahrdeem un tohs farinko us Wahzu wihsfi, un tad kann tif augsti un tif gudri, ka buhtu jadohma, Deews sinn kas buhs? — Un kas irr? Brihscham neeki un blehni, jeb leeta, fo juhs tifpat labbi sinnat, ka es.

Lapatt eeksch ta Wahzu kalendera. Stary dauds neekeem atraddu tannf labbus wahrduß pahri behrnu audsinaschannu, no furreem juuns daschas mahzibas isfmelschu.

Wissu papreekschu muhsu kalenders norahj Wahzeeschus, ka tee behrnus dikti luttina un zaur tam teem wahrgoschu meesu padarra. Wahrgoscha meesa — naw wessala dwehsele; wesseliba leela manta, scho mantu juhs tihfschi un ne apdohmigi saweem behrneem atraujeet, ta winsch mahza muhsu kalenders. — Voi tad tas irr prahtigi darrihts, kad saweem behrneem dohdat kappeju, tehju, schokoladu, wihtu, ingweri, kaneeli, un tabbas zittas leetas ehst un dsert, kas sakarse affinis un teem isbedsina eekschas! Weenam fullainim peeteek darbs schlihwus us galbu pufsbena uslikt ar jaunahm rikiehm un ohtram schlihwus nonemmt, kam tas geld? Te nu tee masini sakraui wehderu pilnu, ka ne warr pakustetees, woi tas warr eet labbuma? —

Kam aistinneet teem deggunu un faklu tif wiffai, kad tee iseet lauka; kam tif wiffai tohs sagehrbat? No eekschenes juhs tohs furrinajeet ar pipperu un ingweri un no ahrenes ar lakfa-teem un kaschokeem, woi tad mas teem warr galta rastees us ribbahm un spehfs kaulos? — Kas weenumehr pirft tohy suttinahts, woi tad tam ne buhs aiseet pohsta? Kam winnu meesti-nas wahrdsinajeet ar schauru apgehrbu? Pui-schelem noschuhj bikfas tif schauras un mun-

deerinu tif schauru, ka nabbadsini ne warr ne palohzitees, ne pakustetees! — Un ja kam weizahs siprakam buht pa deegas paweddeenu, ta ka deegs saplibst un plikfi zetti isfchaujahs preezigi zaur bikfahm zauri, tad leela nelaine! tad juhs ne kaunetees behrnu labbi par to no-raht? — Kad behrnam buhs weenumehr taifnam furreetees ka swezzei, ka tad tam ne buhs dabbuht stihwu mugguru, un stihwa muggura taf naw labba leeta? — Kam meitinas sawane-gajat tif breefmigi ap gurneem? Jo teewaka im laikaka ap gurneem, jo kohschaka ta afspihd juhsu azzim! Kam tahm kahjas faschnau-dseet eeksch ihfahm un teewahm kurpehm, kam turrat fo par jauku leetu, kad tahm masas, masas kahjinas? Jo jaw darrat tikween par frustu, par mohkahm un par sahpehm saweem behrneem. Jo kad sawu meitinu essat islai-duschji pee wihra, un tai janess ta naste, kas irr wissu-augstakahm gassaschahm sawa laika janess, tad schuhwojahs nabbadsites, ka bail irr skattitees, un tad speesch un ferrahs ap gur-neem, ka notruhtst no sahpehm brihscham dwascha, tad juhs mahtes blanjat, wai Deewin, wai Deewin! fur tokmehr ne kristu zit-tadi blautees, ka: wai meems nesaprattigeem wezzakeem! muhsu behrninu dschwibu prassa no muhsu rohkahm! — Effeet jelle prahta laudis, un audsinajeet sawas meitas ta, ka winnas feewu kahra pehz pahrzeestahm behdahm dab-butu to preeku, to debbes preeku bandiht, wessalu behrninu peelikt pee fruhim, un ne tabs moh-fas pazcest pufß gaddam flucht no flimmibas wahrdsinatass us gultu, un dischleerim maksahf par behrnina sahrku, un apteekerim par sah-lehm, un daktereem par winnu labbu firdi un par winnu frunkahm peere, un par winnu gu-dreem wahrdeem, un par winnu weltigu gal-was grossichanu Deewam dohmas noqreest us furren, fur tabs Deewam ne stahw, un par winnu nopuhshahanahm: ka wiss fo tee sinn irr maggums!

Kam arri, mahza tai kalendera, kam arri naktrim tohs behrnans guldinajeet eeksch gul-tahm ar mihtsteem spilweneem un safedsat tohs

ar silteem dekkeem? — Zit dasch puiffs zaur tam irr pohstâ gabjis, ka tam puifam buhdamam pawehderi par siltu turrejuschi, par daubt irr silbijuschi! — Lai gull behrni us salmu maifeem, tas buhs teem wesselligi, tab ne buhs mihsstuli, bet buhs stipri fauld. —

Wiss fo patlabban no behrnu isluttinaschanas esmu fazzijis, tas sinams us Latweescheem ne buht ne sibmejahs. — Bet salka: Wahzeeschi arri brihscham muhsu lappinas lasfoht, neween teefas srihweri un muischas-kungi, bet arri muischneeki tohs panemmoht brihscham rohfâs. Tad jaw ne buhs par launu ir tahdas leetas peeminneht un pahrrunnaht, kas faut ne wisseem, tomehr dascheem lassitajeem derr apzerreht.

Deens brihnischli, mihsli lassitaji! Katram semnes gabbalam sawadus zilwekus raddijis, pehz auguma, leeluma, seijas un wallodas. Irr masi un leeli zilweki, irr kam balta, kam dseltana, kam melna ahda. Zittam masas un schauras, zittam appakas azzis; zittam azzis fillas, zittam pellakas, zittam gaischi, zittam tuimschi bruhnas. Irr zittam sprohgaini matti, zittam gull ka linnu sawja us galwu. — Kas no seemela pusses irr nahzis, to tuhda pasihst ka sweschu putni tais semnes fur faule karsti degg un seema leels aufstums newaid. Pee mums arri sibme zilweku no seijas. Kursch ne pasihst tschigganu, woi schihdu? Lai gehrbjahs ka patihf, kad parunnajis kahdu brihtinu, tuhda sibmejam ka naw zilweks no muhsu dsimnuna. — Bet wisseem zilwekem irr diwas azzis peerè, un degguns, un mutte, un sinakris, un diwas rohfâs un diwas kahjas, un galwa us ruupja, un tee ne stahw us galwu, bet us kahjahm, tee ne eet ar rohfahm, bet ar kahjahm, ta tad wissus zilwekus warr pasiht; warr pasiht ka nahkuschus no weena tehwa. Sawada meefa, sawada dwehsele; kads awots, tahds uhdens; ka blaui, ta atskann. Weens irr lehnigs un pazeetigs, ohtrs ahtrs un atreebig; weens wehligs, ohtrs schigls pee darba; weens labfirdigs, ohtrs zeefirdigs; weens smeiz-

jahs, ohtrs raud; weens bailigs, ohtrs drohsch. Bet arri no schihpusses, warr zilwekus pasiht, ka tahdus kas zehluschees no weena tehwa un weenas mahtes. Dohmas galwa irr wisseem zilwekem, un schihp swabbadas sreen us nahkuschahm un pagahjuschahm deenahm, us tahdahm leetahm kas derr laizigai un muhschigai labbklahschanaï un atkal us tahdahm leetahm kas zilwekam ispohsta labbas deenas scheid semmes wirsi un tur, fur atlibdsinaschana gaidama. —

Ka nu pee meefu kohpschanas liffumi irr, kas derr wisseem zilwekem, lai tee dsihwo aufsta, woi siltâ semne, woi us klaijuma, jeb us kalneem, tapatt pee dwehseles kohpschanas. Nemmfim ta: Dsihwo, fur dsihwodams, ja tawam behrnam galwu ne tihriff, tad tai galwa eemettisees muhschi, un schie muhschi to galwu reef, un ta galwa neesehs, un tas behrns kassisees, un kassidamees usdshs affinis un prattisi, ka tas behrnam ne buhs labbi. Jeb dohd behrnam brandwihnu dsert, un dohd tam lahzausu un isdihgufschu meeschu maifi ebht. (ka daschi, kas tehwi faukti, darra) tad behrns paliks slimmigs un wahisch un aisees pohsta. Pee dwehseles kohpschanas arribsan liffumi, kas wisseem wezzakeem derr galwai paturreht un pehz teem darriht, weena maksä woi tee wezzaki faukti: Kungs jeb kalps; Wahzeetis jeb Latweetis.

(Surplikam walrat.)

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Zeiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis 20. 20. 20., tohp no Pastendes pagasta teefas wissi tee, kam kahdas kaisnas prassichanas pee tahs atskhtas mantas ta nomiruscha Pastendes fainneeka Wahlu Kahla, pahr kurra mantu konkurse spreesta, usaijizati, pee saudeschanas sawas teefas diwu mehneschu siarpâ, un wisswehlat lihds 8tu April f. g. kas par to weenigu un issehgschanas terminu nolikt, ar sawahm prassichanahm un pegradichanahm woi paschi, woi zaur weetneekem un fur wajadfige ar paligeem pee schihp pagasta teefas peeteiktees. Ze klast tohp arri tee, kas tam nelakim fo parrada buhtu, usaijizati, sawus parradus lihds peeminnetain terminam aismak-

fahst, zittabi teem buhs dubbulti fawi parrabi ja at-
lihdina.

Pasiente, 28ta Janwar 1839. I
+++ Fahn Leeping, peefehbetais.
F. Detloff, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Wirzawas pagasta teefas wiffi tee,
kam taifnas prassifchanas buhtu pee teem schodeen no
mahjam islikteem fainneefcem, prohti: Fahn Eber-
mann no Lohnu un Aufs Uurin no Pinkulu mahjam,
pahr kurre mantahm konkurse spreesta, usaizinati,
diwu mehneschu starpâ, prohti lihds 1to April f. g.
ar sawahm prassifchanahm schein peeteiktees, jo weh-
lak neweens wairs ne taps klausihst. Krohna Wir-
zawâ, 11ta Webruar 1839. 3

Ullmann, pagasta wezzakais.
(Nr. 53.) F. Henko, pagasta teefas ffrihweris.

No Dohbeles pagasta teefas tohp wiffi parradu
deweji ta lihdschinniga Tschuschumuischas (Debel-
gunde) fainneeka Ruddinu Janna Müller, kas sawas
mahjas nespeshanas un magasihnes parradu dehl
pats atbewis, usaizinati, lihds 1mu April f. g. schein
peeteiktees un sagaidiht ko teefa pehz likkumeem spre-
dihst, ar to pamahzifchanu, ta tohs kas noliktâ ter-
minâ ne peeteiktees, wehlat wairs ne klausihst. Doh-
beles Krohna pagasta teefa, 18ta Webruar 1839. 3

(L. S.) +++ F. Dreymann, peefehbetais.
(Nr. 101.) Ludwig Ewert, pagasta teefas ffrihweris.

No Peenawas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam
kashdas taifnas prassifchanas pee ta Pehter=Balta un
Krohna Wehrpumuischas Lehpu mahju fainneeka Aufs
Saul buhtu, pahr kurre mantu magasihnes un zittu
parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, lihds 10tu
Mai f. g. kas par to weenigu un ieslehgshanas ter-
minu noliktâ, ar sawahm prassifchanahm pee Peena-
was pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweens
wairs ne taps klausihst. Peenawas pagasta teefa,
25ta Webruar 1839. 3

(L. S.) Krish Hansen, peefehbetais.
(Nr. 90.) F. Henko, pagasta teefas ffrihweris.

Ugahles pagasta Bruntfchu mahjas jaw pehrnaja
gaddâ September mehnesi melns wehrfif peefehbetais;
talabb teel tas, kam schis wehrfif peederretu, usaizi-
nahst, sawu lohpu 4 neddelu starpâ, no appafsch-
rakstitas deenas, prett barroschanas un zittu isdoh-
fchanu atlihdinaschanu prettim nemt, jo pehz schi
termina scho wehrfi pagasta lahdei par labbu pahr-
dohs. Ugahles pagasta teefa, 15ta Webr. 1839. I

Mattis Humfalm, pagasta wezzakais.
Carl Freyberg, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kashdas taifnas prassifchanas buhtu
pee tahs atstahstas mantas tahs schein nomirruschas
atraitnes Marie Rosenstein, tohp zaur scho usaizi-
nati, 6 neddelu starpâ pee schihst pagasta teefas pee-
teiktees, jo wehlat neweens wairs ne taps klausihst.

Ufuppes pagasta teefa, 11ta Webruar 1839. I
+++ Krish Henning, pagasta wezzakais.
(Nr. 9.) A. Reinhold, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Zai nakti no 27ta us 28tu Webruar f. g. tappe
Titulairrath von Reibniz lungam diwi firgi no Zel-
gawas pilst stalkeem isfagti, prohti: 1) pufst-ehr-
selis, pahri pahr 8 gaddeem wezzumâ, ar tumfchu
kastanu=farkanu spalwu, ar baltu bleffi peere, kas
kâ swaigsne isfaktahs, un us mugguru, seglu weeta,
ar maseem balteem blefkeem, Fruhtis irr zauri rih-
wetas bijuschas, diwi azzu=sobhi truhst, augstumâ
turr 2 arschines un 2 werschokus, un garrumâ 3
arschines; 2) arridsan pufst=ehrselis, ar eefar-
kanu kastanu spalwu, bes zittas kashdas fihmes,
tiklai kashas druzin pahri par naggi ar gaischa-
ku spalwu, 6 gaddus wezs, augstumâ 1 arschina
un 14 werschoki, un garrumâ 2 arschinas un 8 wer-
schoki. Kas pahr schein firgeem woi von Reibniz
lungam pillê, woi pilstfatu, jeb kashdai lauku poli-
zeies teefai taifnu sinu dohd, dabbohn peenahkanu
pateizibas naudu. 3

Pee Jaunpilles ehrgelneeka E. G. Monkwig warr
pufst=ehrges dabhuht pirkt, derrigas pee lauku
bafuzahm un eefsch ffohlahm. 3

W r i h w d r i f f e h t.

No juhmallas gubernementu augstas waldischanas pufses: Hofrath von Braunschweig, graham, pahrluhkotais,